

Biblijska teologija 2
amdg.eu/fer-bt2
biblijska.teologija@gmail.com

Karizma vodstva u Svetom pismu

**Voditelj – *leader* – zajednice
u biblijskoj povijesti**

Biblijski primjeri

- **Mojsije mudro s narodom**
 - **Mirjam prepoznaje spas naroda, priključuje se i poziva (BT1 – Žena u SZ)**
 - **Debora, skromno i odvažno (BT 1 – Žena u SZ)**
 - **Gideon junački krenuo, zatajio (BT 1 – Duhovno zvanje)**
 - **Nehemija izvrstan političar**
 - **Gospodin – Dobri Pastir**
-

Mojsijevo zvanje (Izl 3,1-4,17)

- **Pastirski osjećaj (Izl 3,1)**
 - Plameni jezik (3,2 ~ Dj 2,3)
 - S onu stranu (Izl 3,1.3)
- **2x “Mojsije” (3,4)**
 - Potvrda identiteta, obraćenje, zvanje
- **Bog čuva svoju svetost, transcendentnost:**
- יהוה = “Bit ću, tko god da ću biti” (3,14)
 - = budućnost, sloboda
- **Mojsije: bos, prekrivena lica**
- **Bog poznaje stanje: vidi, čuje (3,7)**
- **“Sišao sam” ירד *jārad* (3,8)**
- **Otkupljenje: stvaranje naroda**

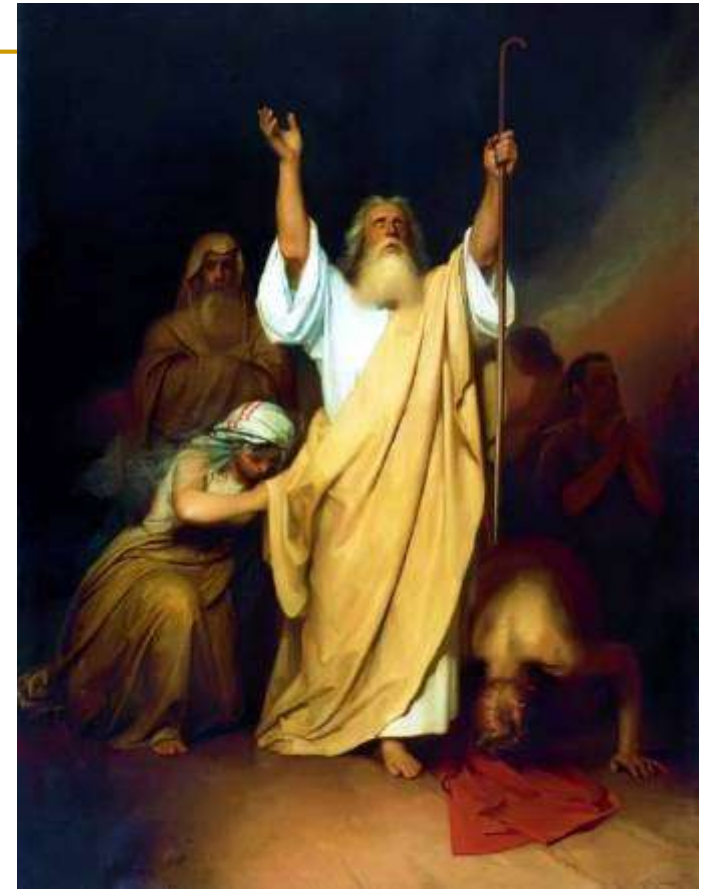
Mojsije pred morem

- **Vjera u Boga i Mojsija (14,31 usp. 4,1)**
 - “Ako mi ne vjeruju?” (4,1)
- **Razumljivo stanje u Izl 14,10:**
- **Velik strah (אירא), krik (צעק *ṣā‘aq*)**
- **Izopačenje u napad (11s)**
 - Egipat nema grobnih mjesta?
Uzeo si nas da umremo u pustinji (11)
 - Bolje robovati (12)
 - ~ kajinovsko *lutanje* (usp. Post 4,12.14)

Mudar voditelj

- Mojsijev postupak u Izl 14,13:
 - “Ne bojte se!” (ירא)
 - – korijen problema iz v10 (ירא)
 - ⇔ protunapad, povlačenje, obrana...
 - → “pobojali se (ירא) יהוה” (31)
- יִשַׁע *jāša* ‘spasiti – usred voda
 - Mojsijevo iskustvo u Izl 2
 - “Gledajte *spasenje!*” (14,13)
 - יהוה je *spasio* Izraela (v30)
 - “Postao mi je *spasenje*” (15,2)
- “Što *višeš* (צַעֲקָה *ṣā‘aq* HB, LXX, Vg i Šarić) k meni!” (14,15)
 - Mojsije Bogu (kao narod u 14,10)

Povjerenje i zaduženje

- Jošua – mladi vojskovođa (Izl 17,8-16)
 - u boju protiv **Amaleka** (7x jd.)
 - Uloge (9.10-12):
- Jošua odabire borce (v9)
- Mojsije molitveni pokrovitelj (**10-12**)
 - Mojsije pred cijelom zajednicom (**Br 27,19**; Pnz 31,7)
- daje poslanje Jošui
- “ređenje” (Br **27,23**; Pnz 34,9)
 - Polaganje ruku

Proročica Mirjam

- ❑ uz središnji događaj u **Izl 14**
- ❑ Prijelaz = slika Izlaska, Otkupljenja
- “Slavom se proslavio...”,
“zaista se uzvisio” (15,21 usp. 1b)
 - ❑ Prepoznaje silno djelo
- Odgovor, pripjev (ענה *‘anâ* “odgovoriti”)
 - ❑ Priključuje se
 - ❑ predvodnička uloga u Izl 15,20?
- Sve se pridružuju – dosl. “za njom” (v20)
 - ❑ novo značenje: “pjevati” u v1.21
- nalog zajednici “pjevajte” (v21)

Sutkinja Debora (Suci 4s)

- žena (4,4), majka (5,7)

- דבורה *debôrâ* =

- Pčela

- “sudila Izrael” (4,4)

- Napadi: 20 godina (4,3)

- Mir 40 godina (5,31)

- Zajednica “više” (4,3)

- usp. Post 4,10; Izl 3,7; 14,10

- Abelova krv, egipatsko roblje, progonjen narod

- “delegira” s autoritetom:

- “šalje” po Baraka (“Munja” 4,6)

- naređuje: “ustani!” (14)

Osobno zalaganje

- **Debora skromno prorokuje:**
 - “*Nije li zapovjedio יהוה*” (Suci 4,6)
 - “*Nije li יהוה* izišao pred tobom” (14)
 - Prenosi Riječ
- **Dijalog:**
 - Barakov uvjet: “Ako ti ideš sa mnom, poći ću” (4,8)
- **Deborino obećanje i djelo u 4,9:**
 - “sigurno idem s tobom!”
 - Polazi
 - Pokazatelj autentičnosti

Božja potvrda

- Nedostaje struktura:
 - “I dođe Riječ...”,
 - “ovako govori...”
- “*Blokiranje*”
(4,15 usp. Izl 14,24)
- לִפְנֵי *lifnê* ispred
 - Bog pripravlja pobjedu (4,14)
 - Ponizuje napadača (4,23)
- Branitelji na Taboru (4,6.14)
- Napadači na Kišonu (4,7.13; 5,21)
 - Taktička prednost

- Nakon akcije kontemplacija:
- בָּרַכּוּ יְהוָה 2x
barahú Adonáj (5,2.9)
- = blagoslivljajte Gospodina

Gideon – junak od Boga pozvan

- **Uvod (Suci 6,1-10):**

- “uništavaju urod, ne ostavljaju ništa”
- Midjan, Amalek, Istočnjaci
- 7 godina
- → v1-6 međunarodno gospodarsko izrabljivanje, potpuno

- **teološki razlozi –**

- Prorok: “niste slušali moj glas” (v10)

- **ključna riječ: יָשָׁא *jaša'* 8x 6,14s.31.36s; 7,2.7; 8,22**
- **“spasiti, pomoći u nevolji”**

Gideonov početak s Bogom

- Prva zadaća (Suci 6,25)
 - podići pravi žrtvenik
 - očev oltar Baalu (6,25)
- *odjeven* Duhom (6,34)
 - Gideon *okuplja* rod (v34)
 - pleme, i druga tri plemena (v35)
 - → javno, protiv vanjske nevolje
- ukupno 6 susreta s Bogom
 - Gideon provjerava u 6,17:
 - Ako sam našao milost, daj mi znak da si to ti! (6,17)
 - Ako zaista hoćeš mojom rukom spasiti...? (6,36)
- ukupno 6 Božjih znakova
 - I kod posljednjeg priznaje Božju moć (7,15)

Gideonov pad

- **Idolopoklonstvo (8,27b)**
 - Sav Izrael za njim u nevjeru
 - יהוה vama (v23), meni zlato (24-26)
 - Gideonov sin ubija braću (9,5)
 - Zašto loš završetak? 8,4.15-17.20.27b
- **Prešao granicu (8,4) ⇔ spasiti Izrael (6,14)**
- **Osveta nad Sukotom i Penuelom (8,15-17)**
- **Tjera sina na ubijanje (8,20)**
 - U čemu je problem?
- **Od sredine c7 prestaje komunikacija s Bogom**

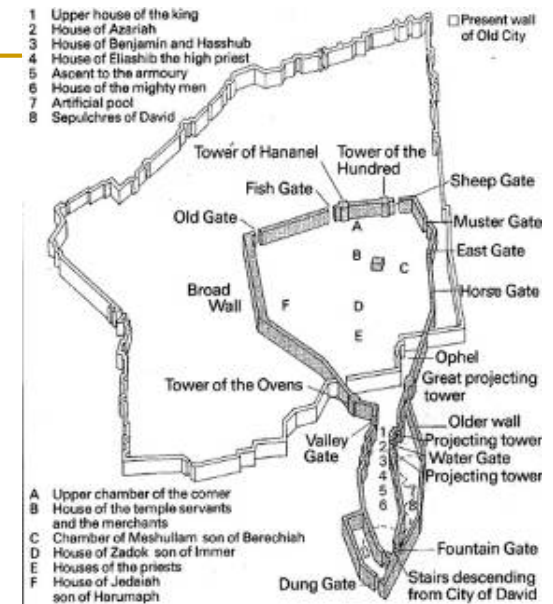
Nehemija – obnovitelj

- Pod stranom vlašću
- Peharnik perzijskog cara
- Obavijest o nevolji Ostatka
 - Prva reakcija (Neh 1,5-11)
 - Prije odgovora kralju (2,4)
- molitva
 - Razgovor s kraljem:
 - “Pošalji me” (2,5), “poslao me” (6)
- Punomoć, upravitelj

Početak radova

- ❑ U Jeruzalemu (Neh 2)
- Noću upoznaje stanje (Neh 2)
 - ❑ Razrađuje plan – u skrovitosti
- Nehemija okuplja (Neh 3): “Sve obitelji”
- “Gradimo” (1. mn – Neh 3,33.38)
- “Ni ja, ni braća – nismo skidali radno odijelo” (4,17)

Neprijatelji obnove

- Ruganje (Neh 3,34):
 - Jadni, nemoćni
 - lisica –
jača od zidova (35)
 - Nehemijina reakcija (36):
 - “Čuj, Bože naš” (36)
 - Dobar plod:
 - Zidovi do pola obnovljeni (38)
-

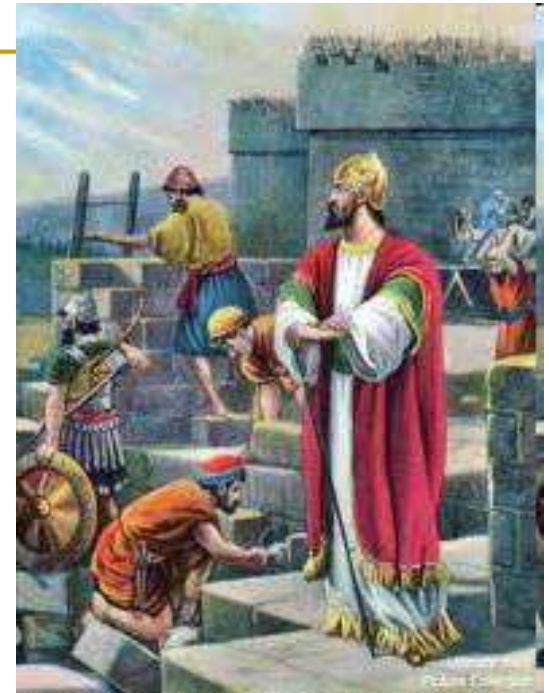
Nov napad i odgovor

- Druga faza napada (Neh 4,2):
- Boj – napad u 4,2 (Vg. 4,8)
 - Do sada čuli (2,10.19; 3,33) i rugali se (2,19; 3,33)
- “nećemo sagraditi” (4,4) – narod
- “uvući ćemo se među njih” (4,5) – neprijatelji
- Mudro sluša obje strane
 - “Vidio sam kako se boje” (4,8)
- Drugi motivacijski govor (4,8 usp. 2,17):
 - Mislite na Gospodina (4,8)
 - Cilj: obitelj i kuća (4,8)

Nehemijin odgovor

- **Graditelji-branitelji (Neh 4,11):**
- **Jednom rukom radi, u drugoj oružje (4,11)**
- **Protivnici htjeli zaustaviti posao (2)**
 - ⇔ **Bog zaustavio njihov plan (9)**
- **Unutarnja kriza (Neh 5)**
 - **Nehemija otpustio dugove (10), odrekao se plaće (14)**
 - **Po završetku obnove od 12,27:**
- **posveta Jeruzalemskih zidina**

“Moji pastiri” i “moje ovce” u Ez 34

- **Pastiri samima sebi (2.10)**
 - Nema pastira (8)
- **Izravan dijalog: jedete, odijevate se, koljete (3)**
 - Slaba, bolesna, ranjena, zalutala, izgubljena (= propala) ovca
 - Pastiri zanemarili (4)
 - ⇔ Gospodin se brine (16)
- **Spasiti iz usta pastira (10), iz *raspršenosti* (12)**

Sudac ovcima

- **Sudac ovcima
(Ez 34,17.20.22)**
 - **Nogama gaze pašu
i prljaju vodu (18)**
 - ***Raspršene* jer su
izgurane i izbodene**
 - **Ja ću pasti svoje ovce
po Pravu (15)**
 - **živa osoba ostvaruje**

Krist – vođa (Mt 23,1-12)

- ❑ Čovjekovo uzvišenje u v12?
- Božje djelo (pasiv – Mt 23,12)
- = uzdignut, privlači (Iv 12,32)
 - ❑ Na križ, iz groba, k Ocu
 - ❑ Bog ga preuzvisi i darova mu ime (Fil 2,9)
- Činite i obdržavajte riječi! (Mt 23,3)
 - ❑ Poslušan do smrti (Fil 2,8)
- Pokaži se! – *Otac* vidi u skrovitosti (Mt 6,4.6.18)
 - ❑ Pogledao na neznatnost = *poniznost* (Mt 23,12; Lk 1,46)

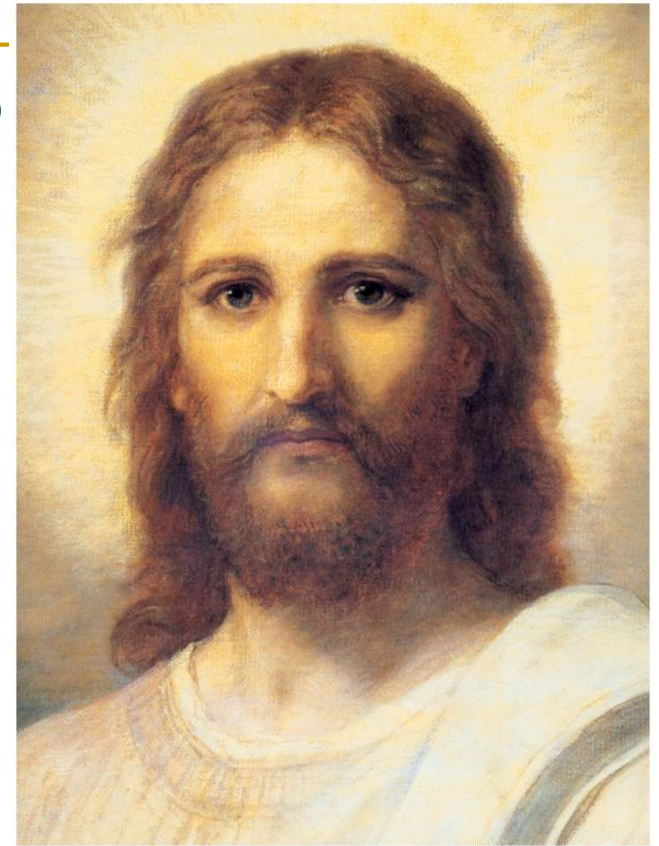
Lažno uzvišenje

- Ljudskom silom – sama sebe (Mt 23,12)
- Govorenjem (3)
 - Govore, a ne čine (3) – bolan rascijep
 - Mlohava *pleća*, *prst* usahnuo (4)
 - Za “teatar” pred *ljudima* (θεαθῆναι 5)
- Odijelo, molitveni pribor, sveti zapisi (5b)
- Bitka za prva mjesta (6)
- Titula, pozdravi (7)
- Frustriranost: poniženje (12), kvasac farizejski (16,6)

Zahtjev “podložnicima”

- Što pripisujemo autoritetu, kako ga zovemo?
 - Titula i stav srca (Mt 23,7s)
- Rabbi (7s): “Veliki moj”, Uvaženi, Poštovani
 - Učitelj je Isus (8) – Veliki, dostojan časti
- “Vi ste braća” (8) – obitelj
- Otac nebeski (9) – savršen i neizmjeran
 - Ljudski autoritet nije Bog
 - Ne nazivajte *Bogom* nikoga na zemlji (usp. Mt 23,9)

Christ's Image, by Heinrich Heilmann, courtesy G. Harwood Casey Co., Inc.

Jedan je vođa

- Zatajili pastiri
 - došao Dobri Pastir
 - Jedan vođa (Mt 23,10): Ne – podjeli
- Zaista zove: “Slijedi me!” (Mt 8,22; 9,9; 19,21...)
- Kako biti najveći (Mt 20,26)? – služi! (usp. Mt 23,11)
 - Gospodin i Učitelj pere noge (Iv 13,5)
 - Saginje se pred grješnicom kojoj prijete smrt (Iv 8,6.8), ne iskušava i ne osuđuje, posvećuje se izgubljenoj ovci: Tomi (Iv 20), Petru (Iv 21)
 - Ponizio sama sebe (Fil 2,8)
- Moje breme – lako (Mt 11,30): Uzeo križ na svoja pleća
- Učite od mene (Mt 11,29) – srce je važno

